

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ č. 7

VYSOKÉ N. JIZ.

PROGRAM:

DNES:
PÁTEK - 13. 10. 1989

XXI

- 9.00 - seminář o představení
v malém sále
Krakonoše
- 13.00 - schůze přípravného
výboru v kanceláři
Krakonoše
- 13.30 - Kurs praktické režie
v požární zbrojnici
- 13.30 - rozloučení s DS
Brněnec v malém sále
Krakonoše
- 14.30 - Větrovanka před
Krakonošem
- 14.30 - vítání DS Krakonoš
na MěNV
- 15.00 - vítání DS Krakonoš
před Krakonošem
- 16.00-- videoprojekce
- Strojmetal
- 16.00 - KOMEDYJE O DVOUCH
a KUPCÍCH A ŽIDOJ
19.30 ŠILOKOJ
/ DS Rybniště /
- 22.30 - setkání DS Rybniště
s patrony v požár-
ní zbrojnici
- 24.00 - rozloučení
s DS Rybniště

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA VESNICKÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Výtvarné umění a divadlo: pro
mne jsou to sourozenci, dvojčata,
a sám víc nevím než vím, které mám
raději. Podle toho, v jakém stavu
duše se právě nacházím, utíkám se
k jednomu nebo druhému; mají stej-
nou krevní skupinu a tou je vizuál-
nost. Výtvarné umění, to je svět
očí, věc divání se, řeč tvarů, li-
nií, barev a struktur, které dráždí
naši fantazii jako červená muleta

O dvou židech
/ kontakty a souvislosti
výtvarného umění /

býka. A divadlo je odvozeno od "dí-
vání": magický prázeklad obou je
tu víc než zřejmý. Právě prostřed-
nictvím magického rituálu - první-
ho divadelního představení - se kdy-
si pravěký lovec fyzicky i duševně
připravoval na boj se silnějším zví-
řetem, právě v kreslených a malova-
ných scénériích na stěnách jeskyní
Lascaux a Altamira fixoval svou je-
dinečnou zkušenost lidskou, lovec-
kou, učinil viditelnou svou schop-
nost přijít, uvidět a zvítězit.

Myslím, že současné proudění
v divadle směřuje výrazně k vizuál-
nosti, že skrze divadelní metaforu,
znak a imaginaci si malíři a herci
začínají náramně rozumět. Že jsou
zkrátka tyhle dvě múzy komplementár-
ní jako žlutá s modrou; co je odli-
šuje, je fenomén pohybu: zatímco
výtvarník zachytí tento jedi-

/pokračování na str. 2/

ZÍTKA:

SOBOTA - 14. 10. 1989

- 8.00 - schůze přípravného výboru v kanceláři Krakonoše
- 8.30 - seminář o představení v malém sále Krakonoše
- 10.00 - beseda s národním umělcem Františkem Filipovským
- 13.00 - Voskovec, Werich
a SLANĚNÝ KLOBOUK
- 16.00 /DS Krakonoš/
- 19.30 - setkání hostů, poroty a přípravného výboru v malém sále Krakonoše
- 20.00 - Slavnostní zakončení XX. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY VESNICKÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ - velký sál Krakonoše
- 21.00 - závěrečný večer na rozloučenou SEJKORÁK

=====

Včera dopoledne
probíhal seminář o představení Potopy světa tatobitského souboru. Bylo to dopoledne viditelně poznamenané menší účastí a únavou těch, kteří vydrželi týdenní divadelně diskusní maratón. Nicméně se všichni přítomní, respektive porota a frekventanti Kursu praktické režie, snažili pozitivně dobrat k základním problémům. Snad jen s menší dávkou tolerance, než se dělo vůči ostatním souborům.

ex

/ pokračování ze str. 1 /

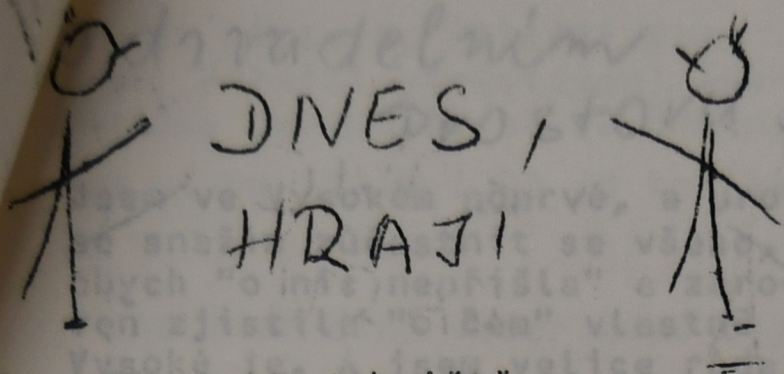
ný jedinečný neopakovatelný okamžik, který vzápětí už neplatí, dokáže divadlo tento okamžik provést v čase, učinit nás svědkem procesu vzniku, zázraku zrodu, trvání a zániku. Výtvarník je sám, divadelník uprostřed davu. Co stvoří výtvarník je tu už navždy, žlutá van Goghova postel v hostinském pokoji v Arles tu je, i když už není ani Gogh, ani postel, ani ta budova. Obraz je věčný, dobrý obraz zraje léty jako víno. Divadlo je věcí okamžiku, trvá teď a tady a není žádné pak, protože "pak" už je zase jiné. Zůstane v paměti diváka, paměť je však, jak známo, instituce tuze nespolehlivá a labilní, podléhá prověrce zapomínání. Snad právě proto mají obě tyto múzy své vyznavače, neboť v jejich dialektické rozpornosti je ukryta nádherná jednota světa: trvání a míjení, vznik a zánik, naděje a zmar, přítomnost a věčnost. Patřím mezi tyto vyznavače a u nás doma se výtvarno a divadelno tulí k sobě jako březnoví králíci. Profesi výtvarný pedagog a ve volném čase divadelní amatér sedávám na obou těchto židlích už léta a neumím se rozhodnout, která je ta pravá. Aťkoliv: ono jde o to, z které strany se na věd díváme.

Vladimír Valeš

Div. studio Maštov

/Psáno u příležitosti výstavy Amatérští divadelníci malují, instalované ve Vlastivědném muzeu-- jde o odpověď na otázku: Co si myslíte o kontaktech a souvislostech výtvarného umění a divadla?/

Ve Vlastivědném muzeu vystavují své výtvarné práce tyto divadelníci: Otakar Drozd, Václavovice; Jiří Hlávka, Karlovy Vary; Aleš Němeček, Luže; Dana Dobešová-Němečková, Praha; Marie Neradová, Bystřice u Benešova; Marie Chalupná, Volyně; Martina Marková, Hradec Králové; Roman Marek, Hradec Králové; Štěpán Málek, Nový Bydžov; Dušan Grombířík, Hodonín; Vladimír Valeš, Maštov.

DNES, HRAJI

DS Radost DK Rybníště

O souboru a jeho vztahu k divadlu povídal Josef Zach a kolektiv:

"Naše režisérka se snaží vycházet z toho, že žijeme na vesnici a hrajeme pro vesnického diváka. Nejde o podbizení, ale o vědomou výchovnou práci. Práci s amatérským hercem tohoto prostředí a práci s divákem z prostředí stejného. O jejich přípravu a výchovu k postupnému vnímání náročnějších záležitostí. Vždy dbá na míru srozumitelnosti a přijatelnosti pro obě strany - diváky i herce. Vychází rovněž i z možností nás herců, tomu podřizuje dramaturgii i obsazování do jednotlivých rolí. Podařilo se jí u nás udělat z ušlechtilé zábavy cílevědomou a radostnou práci.

Když jsme vybírali titul dnes hrané inscenace, shodli jsme se na tom, že se nám zdá, že staré texty lidového divadla jsou neprávem opomíjeny a opovrhovány. Že se z nich nanejvýš dělá na jevišti legrace - jak to ti naši předkové neuměli. Nám však jde o to ukázat, že kulturnost lidí na vesnici byla dříve vysoká/máme obavy, že vyšší, než dnes/. Hra, kterou jsme si vybrali je napsána s velkým vkusem a bohatostí jazyka. Z ohledem na diváka a jeho schopnost vnímání. Je v ní obsaženo i závažné téma. Což je důkazem, že funkce divadla není jen pobavit, ale i poučit. To platilo dříve a platí to i dnes. Snažíme se hrát s toutéž upřímností a nadšením jako podle našich předpokladů hráli tento typ divadla naši předkové.

Na národní přehlídce ve Vysokém jsme jako hrající soubor poprvé."

Včera se na vysocké přehlídce představil soubor z Brněnce s inscenací hry M. Skály, V. Fuxe a V. Pantůčka Drak je drak. Zhruba čtvrt století starý text vzbudil v době svého vzniku velký zájem divadel, protože šlo o satiru na současnou politickou situaci - takže i když byl psán přímo na tělo hercům divadla Večerní Brno, kabaretní formou, která tehdy byla tomuto divadlu vlastní, sáhla po něm řada souborů. Posléze však u nás byla kontinuita divadla satirického přerušena a teprve v současné době se pokoušíme navázat ztracenou nit. Je třeba ocenit, že se o to brněnecký soubor pokusil, i když to není inscenačně snadná záležitost. Ale jen častými pokusy se můžeme naučit satiru dělat.

Recenze

Souboru se podařilo navázat úzký kontakt s divákem, a to i přesto, že v leč čem zůstal v půli cesty: především v nedobudování a nevýrazném pointování některých situací, v neuplácírování gagů, v přesnější vedení tématu. Zůstává v rovině pojmenovávání neduhů, bez hlubších kontextů. V rovině obrázků ze života místo divadla předvádění, komentování, paradoxů. Proto nese inscenace stopy zatěžkanosti více v první polovině než ve druhé. Na velmi dobré úrovni jsou pěvecké schopnosti souboru.

Přes uvedené problémy jde o inscenaci nesmírně cennou a soudě podle reakcí publika i potřebnou. Věřme, že nezůstane osamocená a že je jen jednou z prvních satirických vlašťovek na našem amatérském divadelním nebi.

ex

Seminář o divadelním prostoru

2. Amstel? 2
2. Pro
Větrník? 2

Jsem ve Vysokém poprvé, a proto se snažím zúčastnit se všeho, abych "o nic nepřišla" a zároveň zjistila "o čem" vlastně Vysoké je. A jsem velice ráda že se mi podařilo nepropást seminář Lučka Richtra..., škoda, že seminář probíhal ve dnech, kdy se na většině návštěvníků projevila únava z mnoha dojmů. Úterní přednáška mě velice zaujala nejen obsahovou, ale i formální stránkou, neboť po teoretickém úvodu se naše stoly změnily v jeviště a hřebeny, hrnečky či vázičky s květinou se staly Agamemnonem, Aigistem a Kasandrou. A mohli jsme si přímo ověřit, jak postavení herce na jevišti je důležité a neuvědomění si této skutečnosti může negativně ovlivnit vnímání diváka či jej dokonce zmást. Tak - a v nejlepším zazněl nekompromisní hlas z amplionu a uzavřel první část semináře. Středečního pokračování se sice nezúčastnili všichni z předchozího dne, naopak se objevily nové tváře, které Luček v kostce seznámil s danou problematikou a pokračovali jsme. A stejně jako předchozího dne byl čas vymezený semináři najednou krátký a skončili jsme v nejlepším.

A proč jsem tedy ráda, že jsem našla cestu do malého sálu Krakonoše v úterý i ve středu dopoledne? Protože - přestože jsem už něco kolem divadla přečetla či slyšela, otázky scénografie a misanscény v souvislosti s tvorbou inscenace mi dosud trochu unikaly. Takže Luček mi nasadil brouka do hlavy a vzbudil ve mně potřebu se blíže seznámit s materiály k této problematice. A navíc je jeho projev příjemný a milý. Nebíje posluchače ukazovátkem ani na ně nekřičí. Chci jej pozvat k nám, aby i ochotníci z okresu Jihlava měli možnost seznámit se nejen s jeho osobou, ale především s tím, co tak zajímavě a zasvěceně přednášel.

Lída Dostálová
DK ROH Jihlava

11. Proč čtete /nebo nečtete/ Amatérskou scénu?
2. Čtete všechno nebo jen něco?
3. Jaký typ článků vás nejvíce zajímá? /Můžete uvést i konkrétní příklady./
4. Co byste v Amatérské scéně chtěli číst?

Odpovídá: ing. Jiří Staněk
Plumlov

1. Amatérskou scénu čtu velmi rád, když ji seženu, nebo nečtu velmi nerad, když ji neseženu. Od dob Jirky Beneše tam totiž nemám žádnou protekci.
2. Čtu všechno, většinou ve velkých kusech, jak se zrovna k tomuto časopisu dostanu.
3. Zajímá mě téměř všechno, co se v našem ochotnickém divadle děje. Hlavně se těším na články o nejruznějších přehlídkách, kam se mi nepodaří dostat nebo je nemohu absolvovat celé. Vzhledem k nepravidelnému přístupu k této četbě i vzhledem k pokračující skleróze si však až po čase uvědomím, že jsem tam vlastně tenkrát byl. Ne-ní divné, že třeba po dvou letech se mi některé inscenace zdají po přečtení recenze tak nepodobné tomu, co jsem tenkrát viděl v reálu? Že by přece jen ta skleróza?
4. Především bych chtěl vidět Amatérskou scénu pravidelně v distribuci a v ní pak co nejvíce článků o mimořádných inscenacích, které se našim kolegům povedly, i zprávy ze života amatérských souborů, kterých by hlavně už konečně mělo přestat ubývat.

vážení přátelé, zjistil jsem
omyl! páteční představení Vob-
skočáku nevypukne ve 22 hodin,
ale už ve 21.30 ! Už je to jistý,
je to na plakátě!

Na závěrečný večer zase chys-
tají něco moji Krakonošáci. Prý
"něco vzpomínkového". Ale co to
bude, to jsem z nich nedostal.
Mám se prý těšit a vy taky.

Taky jsem zjistil, že patro-
nát nad sobotním představením
krakonošáckého souboru převzal
/ se všemi povinnostmi/
přípravný výbor přehlídky.

Když už tak pořád povídám
o kultuře ducha, musím vám po-
radit taky něco dobrého pro po-
těchu těla, konkrétně žaludku:
ke spravení chuti zeli - posky-
tuje grátis Krakonoš! A protože
je to zeličko vynikající, tu máte
recept přímo z kuchyně:

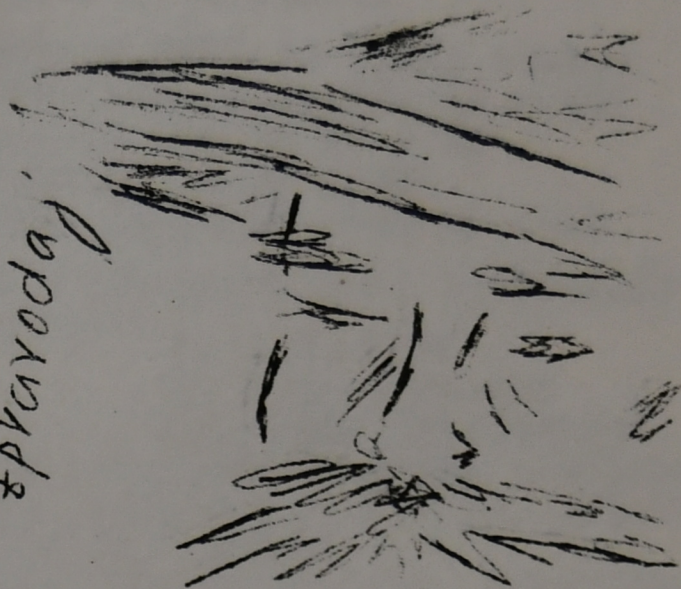
- 3 kg zeli
- 5 velkých cibulí
- 5 dkg křenu
- 25 dkg cukru
- 1/3 - 1/2 l octa /podle chuti/
- 1 DEKO /PIKANT, NOVA/
- 2 dcl oleje

Pokud použijete Pikant nebo
Novu, nemusí být tolik cukru.

DOBROU CHUŤ !!!

P.S. To zeli musíte samozřejmě
nakrájet!

Krakonošův
zpravodaj

Zjistil jsem, že obsluha
v malém sále divadla je přís-
ně evidována a denně dochází
ke sčítání osob: k tomuto
účelu nosí žlutou stužku
s kresbičkami půlitrů a kosa
a s výstižným textem:

Krakonošova
Občerstvovací
služba

Myslíme
ponovu,
sloužíme
postaru !

Při případném nálezu případně
ztracené stužky prosíme pocti-
vé nálezce o navrácení do ku-
chyně. Ztrátce by totiž ne-
byl sečten a tudíž neobsluho-
val! A to by bylo rozhodně
nemilé, ba přímo k pláči.

Na závěr pomluví ústřed-
ního metodika Karla Tomase.
Ochotně slíbil v Informačním
středisku, že nás požádá o zve-
řejnění inzerátu, že se našly
brýle. Při tomto slibování si
je dlouze prohlížel, a zdály
se mu povědomé. Po vysílajícím
zapojení mozkových závitů
zjistil, že jsou jeho.

pro fralí jsme
as

Z divadelní příručky podrobných návodů, pokynů a rad se zvláštním zřetelem na ochotnictvo venkovské, Praha 1914

= efekty =

Vzdálená střelba: Vzdálené rány dělové, napodobují se střelbou do sudu; střelba z pušek znázorňuje se tím, že praskáme rákoskami do polštáře, položeného na židli. Také možno použití t. zv. praskacích kuliček, jimiž se bije o podlahu.

Políček: Má-li se na jevišti vytnouti políček, provede se to tak, že herec jen zdánlivě udeří napadeného a někdo v zákulisí v pravý čas tleskne mírně do dlaní. Efektů těchto používá se hlavně jen ve frašce.

Bití na jevišti: provádí se jen zdánlivě. Je-li již nutno, aby rány dopadaly, na př. v Molièrových veselohrách, použije se hole, zhotovené z cuků na způsob peška z dětských her.

Poprava, ať již jakýmkoliv způsobem na jevišti se nesmějí prováděti, stačí, učiní-li se k popravě příprava a opona rychle padá. Výjimku činí na př. poprava zrádce zastřelením, souboje a pod.

Nemalou svízeli působí režisérovi t. zv. komparsy. Buď jest jeviště malé, aby pojmouti mohlo značnější sbory, nebo není s dostatek osob, které by účinkovaly, po případě není tolik kostýmů. A tu si režisér vypomáhá obrátným seskupením komparsů. Ukryje za dekorace balvanů třeba nekostymované osoby, které toliko mají čepice a nalíčený obličej, držíce v ruce zbraně /pušky s bodákem, kopy/, jejichž hroty vyčnívají z pozadí dekorace.

Správné líčení závisí jednak na dobrých vlásenkách, jednak na vhodném použití líčidel.

Povětšinou dělí se masky takto:

1. Mladické masky/do 25 roků/
2. mužný věk od 25 - 40
3. otcové od 45 - 60
4. věk stařecký přes 60 roků

Tyto druhy masek dělí vlásenkáři na skupiny

- I. milovníků
- II. masky komické
- III. masky charakterní

Skupina I. opět dělí se: a/milovníci mladí, b/milovníci starší, c/hrdinové, d/mladí rytíři

Skupina II: a/ hlupáci, b/šviháci, vyžilci, bonviváni, c/krejčí, ševci, d/ opilci, e/ šaškové a pod.

Skupina: III: a/ intrikáni, b/ lakomci, c/ židi, d/ masky příslušníků různých národů a plemen

Vodopád: Je-li nutno pořídit na scéně vodopád, tu upravíme si jej tak, že upevníme ve vzdá-

= efekty =

lenosti asi jednoho metru od sebe 2 válce, přes něž vedeme organtín pomalovaný do modra, na nějž našit je tu a tam flitr stříbrný. Jedním válcem, opatřeným klikou, se točí a pruh organtínu se pohybuje na obou válkách. Zařízení toto ovšem náležitě obklopiti nutno květinami, umělými skalami a pod. Podobně pořídíme potok, ovšem s tím rozdílem, že při vodopádu jsou válce šikmo nad sebou, kdežto u potoka válce leží vodorovně na levé a pravé straně jeviště. Pozor, aby při vodopádu netočilo se klikou obráceně, aby voda netekla " do kopce".

Jevení kostlivce: Osoba představující kostlivce obleče se úplně do černého trikotu, na nějž našije se z měkké látky kostra. Obličej nalíčí se líčidlem tělovým čís. 1. Oči a celý nos až ke kořenu nalíčí se hnědou barvou, smíšenou s černou. Na hlavu dá se vlásenka úplně bez vlasů, t. zv. úplná glacia.

Větrník, zpravodaj XX. NP VZDS vydává přípravný výbor NP VZDS Odpovědná redaktorka Alena Exnarová Povoleno OK ONV Semily 4.j.11/89 Cena 1,- Kčs

Vybrali jsme pro vás

z divadelní příručky podrobných návodů, pokynů a rad
ze zvláštním zřetelem na ochotnictvo venkovské, Praha, 1914

Nevyčerpatelnou je řada námětů, jichž možno použití při slavnostech
a zpestřiti tak pořad.

S č i t á n í ú č a s t n í k ů, se zdarem možno provést
o velkých poutích, slavnostech a pod. Cesty, kudy jde největší
proud účastníků, obsadí sběratelé, dámy i pánové, kteří mají
uzavřené pokladničky, do nichž každý účastník vloží po penízku
/ haléř, dvouhaléř, desetihaléř/. Podle počtu penízků /ne dle
úhrnné sumy/ počítá se návštěva. Účastníkům připevní se doklad,
že prošli "sčítacím turniketem", kousek stužky, nebo vetkne se
květinka /kopretina, karafiátek a pod./, jež může býti též umělá.
Těm, kdož vloží do pokladničky desetihaléř, může se dostat
v u p o m í n k u t i š t ě n é p l a k e t k y. Za větší
obnos, na př. 20 - 30 haléř, možno dávat účastníkům medailonky,
jež razí rytci.

P o š t a. Dva členové a dvě členky výboru, oblečení jako posti-
lloni a postillonky, prodávají dopisnice i dopisní papíry a roz-
nášejí psanička mezi účastníky. /K vůli snadnější orientaci roz-
dělí se zahrada na několik dílů a to buď dle stolů a nebo dle
stromů, jež se očíslovají./ Adresy piší se většinou žertovně na př.
"Modrookému děvčeti u stolu čís. 7" nebo "Pánovi ve skřípci u sto-
lu čís. 12". Odesílatel nebo adresát po případě oba dva, zaplatí
za dodání psanička určitý, nepatrný poplatek, jenž připadá
ve prospěch dobročinného účelu.

Při různých příležitostech může býti použito také námětů
k uspořádání alegorických vozů a živých obrazů:

"LEŠETÍNSKÝ KOVÁŘ"

Vůz tento upraven jest takto: na zádi vozu rozkročen u kovářlín
stojí kovář v zástěře, rozpřáhaje se kladivem; vedle kováře
klečí, spínaje k němu ruce, jeho dcera v selském jednoduchém
kroji. Proti kováři rozestaveni jsou 3 - 4 vojáci s napřaženými
puškami s nasazenými bodáky, vedle nichž stojí úředník /správce/
mající v ruce listinu /káže kováři, aby vydal kovářnu/. Vůz
ozdoben je červeno-bílou draperií a zelení. Výprava jest velmi
levná.

B. NĚMCOVÁ: "BABIČKA"

Pozadí vozu dekorováno jest větrovím, zejména vrbovím, uprostřed
je kus splavu, na němž sedí Viktorka /děvče s rozpuštěnými vlasy,
v režné kytlíci, boso/ před Viktorkou na vyvýšeném podstavci po-
prsí Boženy Němcové /z nouze může býti použito i vkusně zarámované-
ho obrazu Boženy Němcové, okrášleného draperií/, před poprsím
stojí zamyšlená krásná dáma v kroji z let čtyřicátých /paní kněžna/,
po levici stojí štolba Prošek /v úboru rovněž z let čtyřicátých/,
o něco dále myslivec, na pravo Krista a Míla /selský mladík a
selské děvče v kroji/. Vprostřed vozu malovaná truhla s otevřeným
víkem, u truhly polo klečí, polo sedí babička ve starém selském
kroji, ukazující čepeček ze zlatohlavu čtyřem dětem, seskupeným
kolem truhly. Nejstarší jest děvče, pak jsou dva hošáci, nejmenší
jest děvčátko. Vesměs v městských šatech z let čtyřicátých.